

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансовий менеджмент в закладах освіти

Галузь знань **07** “Управління та адміністрування”

Спеціальність **073** «Менеджмент»

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Івано-Франківськ, 2022-2023 н.р.

Робоча програма Фінансовий менеджмент в закладах освіти для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». 15 с.

Розробник:

Григорів О.О. – к.е.н., доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від 30 серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри управління
та бізнес-адміністрування

П'ятничук І. Д.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Змістових модулів – 2	Освітня програма Управління навчальним закладом	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: виконується в межах самостійної роботи		-	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		-	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітній рівень: магістр	Лекції	
			6 год.
		Практичні заняття	
		-	4 год.
		Лабораторні заняття	
		-	-
		Самостійна робота	
		-	80 год.
Індивідуальні завдання			
-	-		
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 12,5 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент в закладах освіти» полягає у формуванні теоретичних знань і набуття практичних навичок необхідних для організації фінансового менеджменту у закладі освіти в умовах реформування системи освіти з урахуванням регіональних особливостей.

Основними цілями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів щодо набуття знань з:

- організації та розробки механізму фінансового менеджменту в закладах освіти;
- ефективного управління фінансовими ресурсами закладу освіти в умовах децентралізації;

- прийняття управлінських рішень з питань фінансово-економічної діяльності закладу освіти;
- методики залучення додаткових коштів закладами освіти з урахуванням регіональних особливостей;
- проведення оцінки та аналізу фінансово-господарської діяльності закладу освіти;
- розробки кошторису закладу освіти.

Компетентності навчання:

- ЗК 3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ФК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- ФК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;
- ФК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;
- ФК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
- ФК12. Здатність приймати ефективні управлінські рішення в умовах реформування системи освіти з урахуванням регіональних особливостей.

Програмні результати навчання:

- ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);
- ПРН 15. Використовувати кращий національний та закордонний досвід управління закладами освіти в умовах децентралізації;
- ПРН 16. Вміти управляти закладом освіти з урахуванням регіональних особливостей

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття фінансового менеджменту та особливості управління фінансово-господарською діяльністю закладу освіти

1. Поняття фінансового менеджменту
2. Особливості фінансування закладів освіти
3. Принципи та порядок фінансування навчальних закладів
4. Організація фінансового менеджменту в закладах освіти з урахуванням цінностей та стратегії його розвитку
5. управління фінансово-господарською діяльністю закладу освіти з використання сучасних інформаційних технологій

Тема 2. Механізми та технології управління фінансовими ресурсами закладу освіти в умовах децентралізації

Управління фінансовими ресурсами видатками загального фонду закладу освіти

Управління фінансовими ресурсами видатками спеціального фонду закладу освіти

2. Оцінка та аналіз ефективності управління та використання фінансових ресурсів закладу освіти
3. Зарубіжний досвід механізмів фінансового забезпечення закладів освіти

Тема 3. Кошторис закладу освіти

1. Сутність поняття кошторис. Види кошторисів
2. Власні кошти закладів освіти, їх склад та призначення
3. Складання кошторисів проектів
4. Розгляд і затвердження кошторисів
5. Внесення змін до кошторисів

Тема 4. Надання платних освітніх послуг в закладах освіти

1. Поняття освітньої послуги та ринок освітніх послуг
2. Нормативно-правові засади надання платних освітніх послуг
3. Особливості надання платних освітніх послуг

Тема 5. Фінансова звітність закладу освіти

1. Поняття про фінансову звітність навчального закладу
2. Види та принципи звітності
3. Порядок формування фінансової звітності навчального закладу
4. Аналіз фінансової звітності навчального закладу

Тема 6. Фандрайзинг, методика залучення додаткових коштів в умовах реформування системи освіти з урахуванням регіональних особливостей

1. Сутність поняття «фандрайзинг», об'єкт, суб'єкт та завдання фандрайзингової діяльності
2. Донори та способи взаємодії з ними
3. Форми та інструменти фандрайзингу в умовах реформування системи освіти з урахуванням регіональних особливостей
4. Правила успішного фандрайзингу

Тема 7. Управлінські рішення в системі фінансового менеджменту закладу освіти

1. Сутність управлінського рішення в системі фінансового менеджменту
2. Вимоги до управлінського рішення з питань фінансової діяльності навчального закладу
3. Методи та механізми прийняття управлінських рішень щодо управління фінансовими ресурсами

Тема 8. Оцінка фінансово-господарської діяльності закладів освіти

1. Аналітичне забезпечення в управлінні фінансово-господарською діяльністю закладів освіти
2. Аналіз та оцінка фінансово-господарської діяльності закладів

освіти

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Заочна форма					
	усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття фінансового менеджменту та особливості управління фінансово-господарською діяльністю закладу освіти	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Механізми та технології управління фінансовими ресурсами закладу освіти в умовах децентралізації	12	1	1	-	-	10
Тема 3. Кошторис закладу освіти	11	1	-	-	-	10
Тема 4. Надання платних освітніх послуг в закладах освіти	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Фінансова звітність закладу освіти	12	1	1	-	-	10
Тема 6. Фандрайзинг, методика залучення додаткових коштів в умовах реформування системи освіти з урахуванням регіональних особливостей	11	1	-	-	-	10
Тема 7. Управлінські рішення в системі фінансового менеджменту закладу освіти	12	1	1	-	-	10
Тема 8. Оцінка фінансово-господарської діяльності закладів освіти	12	1	1	-	-	10
Усього годин	90	6	4	-	-	80

4. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема. Механізми та технології управління фінансовими ресурсами закладу освіти в умовах децентралізації	1
2.	Тема. Фінансова звітність закладу освіти	1
3.	Тема. Управлінські рішення в системі фінансового менеджменту закладу освіти	1
4.	Тема. Оцінка фінансово-господарської діяльності закладів освіти	1
	Разом	4

6. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни “Фінансовий менеджмент в закладах освіти” лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни “Фінансовий менеджмент в закладах освіти” складається з різних її видів:

- 1) підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять);
- 2) самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом та проходження тестування за результатами опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Поняття фінансового менеджменту та особливості управління фінансово-господарською діяльністю закладу освіти	10
2.	Тема 2. Механізми та технології управління фінансовими ресурсами закладу освіти в умовах децентралізації	10
3.	Тема 3. Кошторис закладу освіти	10
4.	Тема 4. Надання платних освітніх послуг в закладах освіти	10
5.	Тема 5. Фінансова звітність закладу освіти	10
6.	Тема 6. Фандрайзинг, методика залучення додаткових коштів в умовах реформування системи освіти з урахуванням регіональних особливостей	10
7.	Тема 7. Управлінські рішення в системі фінансового менеджменту закладу освіти	10
8.	Тема 8. Оцінка фінансово-господарської діяльності закладів освіти	10
	Разом	80

8. Методи навчання

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни “Фінансовий менеджмент в закладах освіти” використовуються наступні методи навчання.

Методи навчання	Характеристика
Наочні методи навчання	Ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації (читання лекцій та підготовка практичних завдань із використанням мультимедійних презентацій, демонстрація тематичних відеороликів).
Інтерактивні методи навчання	Ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм. Серед

	інтерактивних методів навчання використовуються: відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод.
Практичні методи навчання	Передбачають виконання практичних завдань. Серед практичних методів навчання використовуються практичні роботи, вправи, написання есе.
Інноваційні методи навчання	Поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентнісний метод (спрямований на розвиток професійних навичок, вмінь та якостей здобувачів освіти), проектно-дослідницький метод (спрямований на вирішення проблемного питання через розвиток пошукових та аналітичних якостей здобувачів освіти, а також навичок командної роботи), використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Програми і сервіси, які використовуються: сервіси та програмні продукти від Microsoft, інструменти Google, графічні редактори Crello та Canva, хмарне презентаційне програмне забезпечення Prezi, конструктор лендінгових сторінок of.ua, Diagrams.net, Kahoot, Mentimeter, QR Генератор, Cutt.ly.
Методи дистанційного навчання	Грунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання, платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications, Google Meet, Cisco Webex.

10. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на практичних заняттях та набутих професійних навичок під час виконання практичних завдань.

Оцінювання відповідей здобувачів освіти на практичних заняттях відбувається згідно навчального розкладу за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за виконання завдань на практичних заняттях складає 30 балів.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	№ теми								Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Практичне заняття (опрацювання завдання)	-	6	-	-	8	-	8	8	30
Самостійна робота (тестування з теми)	2	2	2	2	3	3	3	3	20
Екзамен									50
Максимальна к-ть балів									100

Критерії поточного оцінювання:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на

певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Також за рішенням кафедри управління та бізнес-адміністрування здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Контроль за самостійну роботу.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:

Тестування.

Тестовий контроль. Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (<https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>) (дві спроби – кращий результат).

Оцінювання за кожен тестовий контроль здійснюється за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за відповідну тему відображена у таблиці вище. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль складає 20 балів.

Підсумковий семестровий контроль являє собою підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що з даної дисципліни здійснюється у формі екзамену. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5. Оцінка за екзамен формується із суми відповідей здобувачів освіти (максимум 50 балів):

- 1) 1 теоретичне запитання (15 балів);
- 2) знання дефініції (5 балів);
- 3) розв'язування тестових завдань (15 балів: 5 тестів по 3 бали кожен) та вирішення практичного завдання (15 балів).

В умовах дистанційного навчання ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми Zoom і екзамен складається через виконання тільки письмової компоненти (30 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (<https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>) (максимум 50 балів).

Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної

дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

Шкала оцінювання для екзамену

університетська	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
60-69	D	задовільно
50-59	E	
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Перелік питань, які виносяться на екзамен

1. Поняття фінансового менеджменту
2. Особливості фінансування закладів освіти
3. Принципи та порядок фінансування навчальних закладів
4. Організація фінансового менеджменту в закладах освіти з урахуванням цінностей та стратегії його розвитку
5. Управління фінансово-господарською діяльністю закладу освіти з використання сучасних інформаційних технологій
6. Управління фінансовими ресурсами видатками загального фонду закладу освіти
7. Управління фінансовими ресурсами видатками спеціального фонду закладу освіти
8. Оцінка та аналіз ефективності управління та використання фінансових ресурсів закладу освіти
9. Зарубіжний досвід механізмів фінансового забезпечення закладів освіти
10. Сутність поняття кошторис та види кошторисів
11. Власні кошти закладів освіти, їх склад та призначення
12. Складання кошторисів проектів
13. Розгляд і затвердження кошторисів

14. Внесення змін до кошторисів
15. Поняття освітня послуга та ринок освітніх послуг
16. Нормативно-правові засади надання платних освітніх послуг
17. Особливості надання платних освітніх послуг
18. Поняття про фінансову звітність навчального закладу
19. Види та принципи фінансової звітності
20. Порядок формування фінансової звітності навчального закладу
21. Аналіз фінансової звітності навчального закладу
22. Сутність поняття «фандрайзинг», об'єкт, суб'єкт та завдання фандрайзингової діяльності
23. Донори та способи взаємодії з ними
24. Форми та інструменти фандрайзингу в умовах реформування системи освіти з урахуванням регіональних особливостей
25. Правила успішного фандрайзингу
26. Сутність управлінського рішення в системі фінансового менеджменту
27. Вимоги до управлінського рішення з питань фінансової діяльності навчального закладу
28. Методи та механізми прийняття управлінських рішень щодо управління фінансовими ресурсами
29. Аналітичне забезпечення в управлінні фінансово-господарською діяльністю закладів освіти
30. Аналіз та оцінка фінансово-господарської діяльності закладів освіти

12. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

1. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
3. Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
4. Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».

Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/>

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).

Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Невідповідна поведінка під час заняття

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти».

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019)

Ознайомитися із положенням можна за посиланням:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

13. Рекомендовані літературні джерела

1. Сайт дистанційного навчання. URL : <https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>
2. Пшенична Л. В. Управління фінансово економічною діяльністю : навчально-методичний посібник : навчально-методичний комплекс для магістрів спеціальності «Управління начальним закладом» /Л. В. Пшенична. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 264 с.
3. Ящук Т. А. Особливості фінансового менеджменту у системі вищої освіти. – URL: <http://176.98.75.236/bitstream/6789/8878/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%A3%D0%94%D0%9F%D0%A3%2019.04.18.pdf>
4. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. С. Лапіна, О. М. Гончаренко, Г. О. Величко та ін.; за ред. І. С. Лапіної. Одеса: Атлант, 2016. 313 с.
5. Клименко С.О. Застосування досвіду діагностики фінансового стану ВНЗ для середніх навчальних закладів освіти URL: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/144.pdf>
6. Чередник В.А. Бюджетні видатки: сутність та їх аналіз у фінансуванні потреб закладів загальної середньої освіти. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 34(1). С. 326-331.
7. Чередник В.А. Джерела додаткового фінансування загальної середньої освіти в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2015. Вип. 11(5). С. 116-119.
8. Чередник В.А. Кошторисне фінансування загальноосвітніх навчальних закладів: недоліки та напрями вдосконалення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 9 .С. 164-168
9. Бігдан І. А., Лачкова Л. І., Лачкова В. М., Жилякова О. В. Фінансовий менеджмент: електрон. навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2017. 197 с. 8. Бігдан І. А., Лачкова Л. І., Лачкова В. М., Жилякова О. В. Фінансовий менеджмент: електрон. навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2017. 197 с.
10. Клименко С.О., Мікрюкова Л.В. Аналітичне забезпечення моніторингу фінансового стану вищого навчального закладу URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/2_ukr/97.pdf
11. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с

12. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.] Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
13. Фінансовий менеджмент: підручник/О.А. Кнейслер, О.Р.Квасовський, О.Ю. Ніпіаліді; за ред. д-ра екон. наук професора Кнейслер О.В. Тернопіль: Вид-во „Економічна думка”. 2018. 478 с.
14. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Скаско О. І., Майор О. В., ТимчишинЧемерис Ю. В., Нашкерська М. М., Виклюк М. М., Килин О. В., Атаманчук З. А., Свелеба Н. А. – Львів : Растр-7, 2018. – С.416
15. Проблеми управління фінансами вищих навчальних закладів: Монографія // За заг. ред. канд. економ. наук, професора А.З. Підгорного – Одеса: ФОП Гуляєва В.М., 2017. – 152 с.